

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

IXe KAMER

A R R E S T

**nr. 221.453 van 22 november 2012
in de zaak A. 197.016/IX-6867**

In zake : Drieke BLONDELLE
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Peter Cripsyn
kantoor houdend te 9030 Mariakerke
Mazestraat 16
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

de LOKALE POLITIEZONE DEERLIJK-HARELBEKE
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Arnoud Declerck en Eva Roels
kantoor houdend te 8530 Harelbeke
Kortrijksesteenweg 387

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 1 juli 2010, strekt tot de nietigverklaring van de beslissing van 3 mei 2010 van de korpschef van de politiezone Deerlijk-Harelbeke waarbij aan Drieke Blondelle de tuchtstraf van de waarschuwing wordt opgelegd.

II. Verloop van de rechtspleging

2. Bij arrest nr. 218.487 van 15 maart 2012 zijn de debatten heropend en is het door de Auditeur-generaal aangewezen lid van het Auditoraat belast met een aanvullend onderzoek van de zaak.

Auditeur Marijke Van Limbergen heeft een verslag opgesteld.

De verzoekster heeft een verzoek tot voortzetting van het geding en een laatste memorie ingediend. De verwerende partij heeft een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 22 oktober 2012.

Kamervoorzitter André Vandendriessche heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Peter Crispyn, die verschijnt voor de verzoekster, en advocaat Lieselot Declercq, die loco advocaten Arnoud Declerck en Eva Roels verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Auditeur Marijke Van Limbergen heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3. De feitelijke gegevens van de zaak zijn uiteengezet in het arrest nr. 218.487 van 15 maart 2012.

IV. Verder onderzoek van de middelen

A. Tweede middel

Standpunt van de partijen

4. De verzoekster voert de schending aan van artikel 3, 1°, van het koninklijk besluit van 26 november 2001 tot uitvoering van de wet van 13 mei 1999 houdende het tuchtstatuut van de personeelsleden van de politiediensten (hierna: het koninklijk besluit van 26 november 2001) en van de rechten van verdediging doordat het tuchtdossier niet alle stukken bevat aangaande de kennisneming van de feiten en aangaande het onderzoek. Zij doelt daarmee op de ontstentenis in het dossier van de e-mail van 12 januari 2010 waarbij de voorafgaand onderzoeker door de zonechef werd aangesteld en op de ontstentenis in het dossier van enig stuk omtrent de wijze waarop en de bewoordingen waarin de korpschef kennis gekregen heeft van de feiten.

5. De verwerende partij antwoordt dat zij haar verplichtingen op het vlak van de samenstelling van het tuchtdossier correct nagekomen is en dat de desbetreffende stukken zich in het tuchtdossier bevinden: het dossier bevat een formele aanstelling van commissaris Dupont; de interne e-mail vanwege de zonechef aan deze onderzoeker maakt geen deel uit van het tuchtdossier, maar dit was niet noodzakelijk gelet op de formele aanstellingsbeslissing. Voor wat betreft de kennisneming van de feiten door de tuchtoverheid, stelt de verwerende partij dat uit de aanstelling van de voorafgaand onderzoeker terdege blijkt welke feiten aan de verzoekster ten laste werden gelegd en dat de hoofdcommissaris nog de dag van de aanstelling van een vooronderzoeker mondeling kennis nam van de feiten.

6. De verzoekster repliceert dat in het verslag van de vooronderzoeker verwezen wordt naar de aanduiding met een e-mailbericht en dat moet worden aangenomen -minstens niet uit te sluiten valt- dat de e-mail niet alleen maar verwees naar de formele aanstelling. Wat betreft de kennisneming van

de feiten stelt zij dat uit niets blijkt dat er een mondelinge mededeling is geweest door collega's.

7. In haar laatste memorie herhaalt de verzoekster dat het niet zeker is dat de e-mail geen relevante invloed heeft gehad zodat er tegenspraak over gevoerd moest worden en dat een mondelinge kennisneming van de feiten niet verhindert dat er een geschreven weerslag van wordt gemaakt.

Beoordeling

8. Artikel 3, 1°, van het koninklijk besluit van 26 november 2001 bepaalt:

“Het tuchtdossier omvat:

1° alle stukken die betrekking hebben op de kennisneming en het onderzoek van de ten laste gelegde feiten, alsmede alle stukken die gedurende het verdere verloop van de tuchtprocedure worden opgesteld;

2° (...).”

Die bepaling staat eraan in de weg dat het bestuur een selectie maakt van de stukken die het bij het tuchtdossier voegt. Zij sluit aan bij de verplichting die op elke tuchtoverheid rust om duidelijk te maken welke gegevens zij in haar besluitvormingsproces betreft en om de betrokkene in staat te stellen zijn verdediging deugdelijk op te bouwen. Het tuchtdossier bepaalt immers de grenzen waarbinnen het besluitvormingsproces gebeurt en waarbinnen de ambtenaar zich moet kunnen verdedigen.

9. De verzoekster stelt dat het verslag van de voorafgaand onderzoeker van 3 maart 2010 melding maakt van een e-mail van 12 januari 2010 met betrekking tot zijn aanwijzing en dat dit stuk bijgevolg bij het tuchtdossier gevoegd moest worden.

Het staat buiten betwisting dat het tuchtdossier een beslissing bevat, genomen op 12 januari 2010, waarbij de korpschef van de politiezone

commissaris Dupont aanstelt als voorafgaand onderzoeker voor de feiten die de korpschef diezelfde dag ter kennis gebracht zijn. Of de korpschef op 12 januari 2010 ook nog die aanstelling per e-mail aan de voorafgaand onderzoeker overgemaakt heeft, is met betrekking tot de rechten van de verdediging van geen enkel belang.

Uit het loutere feit dat de voorafgaand onderzoeker in zijn conclusies melding maakt van de e-mail mag ook niet afgeleid worden dat die e-mail misschien wel andere feiten vermeldde; het formuleren van een vermoeden door de verzoekster volstaat niet om de verwerende partij te dwingen op al haar vragen in te gaan.

10. De verzoekster stelt dat de korpschef in de aanstelling van de voorafgaand onderzoeker stelt dat de feiten hem op 12 januari 2010 ter kennis werden gebracht, maar dat die kennisneming uit geen enkel stuk blijkt.

De tuchtvordering tegen de verzoekster is ingesteld met het inleidend verslag van 11 maart 2010. De korpschef vermeldt daarin dat de feiten hem ter kennis werden gebracht op 12 januari 2010, zulks met het oog op de berekening van de verjaringstermijn bedoeld in artikel 56 van de tuchtwet. Voor die kennisneming van de feiten door de tuchtoverheid bestaan geen vormvoorschriften; zij kan steunen op geschriften, maar ook op mondelinge verklaringen. Met andere woorden, hoe de tuchtoverheid de feiten vernomen heeft is van geen enkel belang. De vermelding van de datum van kennisneming laat de betrokkene toe elementen aan te reiken dat de datum van kennisneming niet klopt en daarmee zijn rechten in de tuchtprocedure gewaarborgd.

11. Het middel is niet gegrond.

B. Derde middel

Standpunt van de partijen

12. De verzoekster voert de schending aan van artikel 3 van de wet van 24 maart 1999 tot regeling van de betrekkingen tussen de overheid en de vakverenigingen van het personeel van de politiediensten (hierna: de wet van 24 maart 1999) en van artikel 5 van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens (hierna: de privacywet).

Zij betoogt dat het opzetten van een systeem van toegangscontrole en tijdsregistratie onder voormeld artikel 3 valt en dus het voorwerp moet zijn van onderhandelingen met de vakbonden. De verwerende partij bewijst niet dat die bepaling nageleefd werd en dus kan het uittreksel uit het tijdsregistratiesysteem dat in het dossier gebruikt wordt, haar niet tegengeworpen worden.

Zij stelt voorts dat een tijdsregistratiesysteem onmiskenbaar een verwerking van persoonsgegevens betreft en dat de betrokkene dus zijn toestemming moet geven om zijn persoonsgegevens te gebruiken, hetgeen zij te dezen niet gedaan heeft.

13. De verwerende partij antwoordt dat artikel 3, 2°, van de wet van 24 maart 1999 niet van toepassing is op de invoering van het prikkloksysteem, omdat het geen verordeningsbepaling is en het systeem ook niet opgezet wordt met het oog op de vaststelling van de personeelsformatie, de arbeidsduur of de organisatie van het werk. Het tijdsregistratiesysteem dient eigenlijk voor aangelegenheden als de loonadministratie; het neergelegd afschrift van de tijdsregistratiefiche werd slechts ten informatieve titel -ter ondersteuning van wat binnen de politiezone werd vastgesteld- bij het tuchtdossier gevoegd. De

onderhandelingen met de vakbonden gebeuren op collectief niveau, waar de verzoekster als individu niet kan in tussenkomen.

Wat betreft de schending van de privacyregeling stelt de verwerende partij dat het tijdsregistratiesysteem reeds sinds 1987 bestaat en dat iedereen geïnformeerd werd over de gegevens die zouden verwerkt worden. De verzoekster heeft die verwerking altijd aanvaard en kan nu niet verwijzen naar de onwettigheid van het systeem. Bovendien neemt de rechtsleer aan dat een werknemer ondubbelzinnig zijn toestemming geeft voor de verwerking van zijn persoonsgegevens door het aangaan van de arbeidsrelatie en dat artikel 5, b), van de privacywet uitdrukkelijk bepaalt dat verwerking van persoonsgegevens mogelijk is wanneer zij noodzakelijk is voor de uitvoering van een overeenkomst met de betrokkene, hetgeen te dezen het geval is voor wat betreft de loonadministratie en de controle op de prestaties.

14. In haar memorie van wederantwoord stelt de verzoekster dat de wet van 24 maart 1999 wel degelijk van toepassing is op de vaststelling van het tijdsregistratiesysteem en dat “de organisatie van het werk” toch betrekking heeft op het begin en het einde van het werk. Zij betoogt dat het tijdsregistratiesysteem zeker als een controlemiddel wordt gebruikt -zij verwijst daarvoor naar een e-mail van 2 september 2010 van de korpschef-. Zij voegt daaraan toe dat de outprint van het tijdsregistratiesysteem het enig materieel element is waarop de tuchtvordering steunt en betwist nogmaals dat de uitprint kan gebruikt worden op grond van artikel 5, b), van de privacywet.

In haar laatste memorie benadrukt de verzoekster nog dat een systeem van tijdsregistratie, zoals door de verwerende partij gebruikt, een maatregel is met betrekking tot de organisatie van het werk net zoals een prikkloksysteem dat is; algemene maatregelen van inwendige orde en algemene richtlijnen inzake de vaststelling van de arbeidsduur en organisatie van het werk zijn immers onlosmakelijk verbonden met het controlemechanisme erop. Wat betreft de schending van de privacywet stelt zij dat het louter functioneren onder

een tijdsregistratiesysteem niet betekent dat de betrokkene zijn toestemming gegeven heeft voor het gebruik van die gegevens. Die toestemming kan overigens niet impliciet gegeven worden. Bovendien is in dit geval de gehanteerde uitprint als een determinerend gegeven in het dossier tegen de verzoekster gebruikt en mocht een ondubbelzinnige toestemming verwacht worden.

Beoordeling

15. Artikel 3, eerste lid, 2°, van de wet van 24 maart 1999 maakt het treffen van algemene maatregelen van inwendige orde en algemene richtlijnen met het oog op de latere vaststelling van de personeelsformatie of inzake arbeidsduur en organisatie van het werk afhankelijk van de voorafgaande onderhandeling met de vakbonden van het personeel. Artikel 3, derde lid, stelt dat de Koning bepaalt wat onder organisatie van het werk dient te worden verstaan, maar er blijkt daaromtrent nog geen uitvoeringsbesluit genomen te zijn.

16. Daargelaten de vraag of het invoeren van een systeem van tijdsregistratie van aankomst en vertrek van het personeel te begrijpen is als een maatregel inzake organisatie van het werk of arbeidsduur in de zin van artikel 3, eerste lid, 2°, van de wet van 24 maart 1999, en of een systeem, dat in de praktijk in 1987 reeds werd ingevoerd, wel kan getoetst worden aan de voorschriften van de latere wet van 24 maart 1999, moet uitgemaakt worden of het invoeren van een systeem van tijdscontrole met miskenning van de wettelijke voorschriften, wel een onwettigheid is die door een personeelslid aangevoerd kan worden om de bewijswaarde te ontkrachten van het stuk waarmee zijn tijdsregistratie bewezen wordt.

Die vraag wordt ontkennend beantwoord. Immers, de mogelijke vormelijke onregelmatigheid begaan bij de vaststelling van het reglement waarbij de controle van de arbeidsduur wordt geregeld, verhindert niet dat die controle bestaat en dat de resultaten ervan met bewijswaarde in een tuchtdossier kunnen aangebracht worden. In de tuchtzaak van de verzoekster moet het bestuur het

bewijs van de feiten leveren. Het doet dit met de overlegging van de tijdsregistratie van de verzoekster, die deze tijdsregistratie op zich niet betwist. De aangevoerde onregelmatigheid brengt de bewijswaarde van het stuk niet in het gedrang.

De verwijzing naar de miskenning van de wet van 24 maart 1999 kan niet dienstig worden aangevoerd.

17. De verzoekster vindt het gebruik van de lijst van haar aankomsten en vertrekuren in strijd met artikel 5 van de privacywet, dat de verwerking van persoonsgegevens -onder meer het gebruik- slechts in bepaalde omstandigheden toelaat, onder meer in geval van ondubbelzinnige toestemming of wanneer de verwerking noodzakelijk is voor de uitvoering van een overeenkomst waarbij de betrokkene partij is.

De verwerende partij put uit het bestaan van de arbeidsrelatie die zij met de verzoekster heeft, het recht om de gegevens die zij ter gelegenheid van de controle van de arbeidstijden verzamelt, te betrekken in de beslissingen die zij met betrekking tot de verzoekster moet nemen, zoals een tuchtzaak tegen haar. In dat kader kan de verzoekster zich niet beroepen op de bescherming van de privacywet.

18. Het middel is niet gegrond.

BESLISSING

1. De Raad van State verwerpt het beroep.

2. De verzoekster wordt verwezen in de kosten van het beroep tot nietigverklaring, begroot op 175 euro.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 22 november 2012, door de Raad van State, IXe kamer, samengesteld uit:

André Vandendriessche,	kamervoorzitter,
Daniël Moons,	staatsraad,
Geert Debersaques,	staatsraad,
bijgestaan door	
Vera Wauters,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Vera Wauters

André Vandendriessche